

บันทึก

เรื่อง อำนาจการเพิกถอนการจดทะเบียนรถตามพระราชบัญญัติการขนส่ง
ทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒

กรมการขนส่งทางบกมีหนังสือ ที่ คค ๐๓๐๑/๑๐๒๔๒ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๓๖ ทหารเรือปัญหาข้อกฎหมายมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า ด้วยกรมการขนส่งทางบกซึ่งรับผิดชอบดำเนินการจดทะเบียนและชำระภาษีรถตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ กำลังพิจารณาดำเนินการเร่งรัดการชำระภาษีรถสำหรับรถที่จดทะเบียนไปแล้วแต่ค้างชำระภาษีเป็นเวลาหลายปีติดต่อกัน และเจ้าของรถไม่ยอมมาติดต่อราชการใดๆ โดยพิจารณาเห็นว่า รถดังกล่าวถ้านายทะเบียนสามารถที่จะยกเลิกทะเบียนออกจากสารบบได้ ก็จะเป็นประโยชน์ต่อการควบคุมตรวจสอบและทำให้สารบบงานทะเบียนมีจำนวนตัวรถที่เป็นจริงมากที่สุด แต่ในการดำเนินการมาตรการมีความเห็นแตกต่างกันเป็น ๒ ฝ่าย ดังนี้

๑. ฝ่ายแรก เห็นว่า เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนรถคันใดไปแล้วก็ต้องถือว่าเป็นการถูกต้องสมบูรณ์ การที่ไม่มาชำระภาษีก็เป็นเพียงสาเหตุที่ไม่สามารถชำระได้เท่านั้น หากมาเสียภาษีเมื่อใด นายทะเบียนก็เพียงแต่ต้องเรียกเก็บเงินเพิ่มเนื่องจากการไม่ชำระภาษีตามที่กำหนดไว้ของแต่ละกฎหมาย ไม่มีอำนาจยกเลิกเพิกถอนทะเบียนรถได้

๒. ฝ่ายที่สอง เห็นว่า แม้รถได้รับการจดทะเบียนไปแล้ว แต่การที่ไม่มาชำระภาษีเป็นเวลาหลายปีติดต่อกัน ซึ่งเป็นไปได้ว่ารถนั้นๆ ชำรุดทรุดโทรมหรือถูกทำลายจนไม่มีตัวรถแล้ว เมื่อนายทะเบียนมีอำนาจที่รับจดทะเบียนได้ นายทะเบียนก็ย่อมที่จะมีอำนาจพิจารณายกเลิกเพิกถอนทะเบียนนั้นๆ ได้ด้วย

กรมการขนส่งทางบกเห็นว่า โดยที่ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาเกี่ยวกับการอำนาจหน้าที่ของรัฐ สมควรที่จะได้รับการพิจารณาด้วยความรอบคอบและเป็นธรรมก็จะเป็นที่ยุติแก่การที่จะดำเนินการมาตรการเกี่ยวกับรถที่ค้างชำระภาษีลงได้ จึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นในปัญหาดังกล่าวเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว พร้อมกับฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงคมนาคม (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมการขนส่งทางบก) แล้ว มีความเห็นว่า บทบัญญัติเกี่ยวกับการจดทะเบียนรถและการเสียภาษีรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์และกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกนั้นอาจสรุปได้ว่า มาตรา ๖ วรรคหนึ่ง^๑ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย

^๑มาตรา ๖ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถที่ยังมิได้จดทะเบียน

พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๗ กำหนดให้เจ้าของรถต้องนำรถของตนไปจดทะเบียน และมีหน้าที่เสียภาษีประจำปีตามมาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง^๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว มิฉะนั้นจะไม่สามารถใช้รถได้โดยบทบัญญัติแห่งมาตรา ๖ วรรคสอง^๓ ที่กล่าวข้างต้น สำหรับมาตรการที่จะใช้บังคับแก่การใช้รถที่ไม่เสียภาษีประจำปีนั้น ผู้ฝ่าฝืนจะต้องโทษปรับตามมาตรา ๖๐^๔ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๗ ตลอดจนเสียเงินเพิ่มอีกร้อยละสิบของเงินที่ค้างชำระตามมาตรา ๓๒ วรรคสอง^๕ ส่วนการจดทะเบียนและเสียภาษีรถตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ นั้น มาตรา ๗๑^๖ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดว่า รถที่ใช้ในขนส่งต้องได้รับการจดทะเบียนตามมาตรา ๗๓^๗ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓ และเสียภาษีตามมาตรา ๘๕^๘

ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถที่จดทะเบียนแล้ว แต่ยังมีได้เสียภาษีประจำปีสำหรับรถนั้นให้ครบถ้วนถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่รถที่นำเข้ามาเพื่อใช้ในราชอาณาจักรชั่วคราวโดยที่ผู้นำเข้าไม่มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร แต่ต้องปฏิบัติตามข้อตกลงที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลของประเทศที่ผู้นำเข้ามีสัญชาติ

^๒มาตรา ๓๒ เจ้าของรถมีหน้าที่เสียภาษีประจำปี

ภาษีประจำปีให้เสียล่วงหน้าคราวละหนึ่งปี ถ้ามิได้เสียภาษีภายในเวลาที่กำหนด ให้เจ้าของรถนั้นชำระเงินเพิ่มอีกร้อยละสิบของจำนวนภาษีที่ค้างชำระ

รถที่เสียภาษีประจำปีสำหรับปีใด แม้ในปีนั้นจะไม่ได้ใช้ เจ้าของรถก็ไม่มีสิทธิได้รับคืนภาษี ถ้าเปลี่ยนเจ้าของรถในปีใด เจ้าของใหม่ไม่ต้องเสียภาษีประจำปีสำหรับรถนั้นในปีนั้นอีก

^๓โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑), ข้างต้น

^๔มาตรา ๖๐ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖ วรรคสองและวรรคสาม มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๗ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๖ หรือมาตรา ๔๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

^๕โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒), ข้างต้น

^๖มาตรา ๗๑ รถที่ใช้ในการขนส่งต้องมีสภาพมั่นคงแข็งแรง มีเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบถูกต้องตามที่กำหนดในกฎกระทรวง กับได้จดทะเบียนตามมาตรา ๗๓ และเสียภาษีตามมาตรา ๘๕ แล้ว

รถที่ใช้ในการขนส่งที่เสียภาษีตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีรถยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

^๗มาตรา ๗๓ เมื่อนายทะเบียนเห็นว่าพนักงานตรวจสภาพหรือสถานตรวจสภาพรถที่ได้รับอนุญาตได้ตรวจสภาพรถถูกต้องตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗๑ และมาตรา ๗๒ แล้ว ให้รับจดทะเบียนและออกหนังสือแสดงการจดทะเบียนพร้อมกับแผ่นป้ายเลขทะเบียนสำหรับรถคันนั้นให้โดยไม่ชักช้า

^๘มาตรา ๘๕ เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีรถตามพระราชบัญญัตินี้กรมการขนส่งทางบกจะกำหนดเวลาการชำระภาษีรถประจำปีสำหรับผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งแต่ละรายก็ได้ และให้คำนวณภาษีตามน้ำหนักรถตามอัตราในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้

ตามวิธีการที่กำหนดในมาตรา ๘๖ วรรคหนึ่ง^๙ มิฉะนั้นเจ้าของรถจะต้องเสียเงินเพิ่มตามมาตรา ๘๖ วรรคสาม^{๑๐} และหากนารถที่มีได้จดทะเบียนและเสียภาษีมาใช้ในการขนส่ง ผู้ฝ่าฝืนจะต้องรับโทษตามมาตรา ๑๔๘^{๑๑} โดยต้องโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

สำหรับการเพิกถอนทะเบียนรถตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ นั้น พระราชบัญญัติการขนส่งทางบกฯ ไม่มีบทบัญญัติที่ให้อำนาจนายทะเบียนเพิกถอนทะเบียนรถดังเช่นมาตรา ๑๒^{๑๒} แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ฯ ซึ่งได้บัญญัติให้เพิกถอนการจดทะเบียนรถได้ในกรณีที่รถซึ่งได้จดทะเบียนแล้วแต่ในภายหลังปรากฏว่ารถนั้นมีส่วนควบหรือเครื่องอุปกรณ์สำหรับรถไม่ครบถ้วนถูกต้องตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือเพิ่มสิ่งใดสิ่งหนึ่งเข้าไปซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจของผู้อื่นจนไม่อาจจัดให้มีครบถ้วนถูกต้องหรือเอาออกได้ และมาตรา ๑๒ นี้ก็เป็นบทบัญญัติเพียงมาตราเดียวในพระราชบัญญัติรถยนต์ฯ ที่ให้อำนาจนายทะเบียนสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนรถได้

อย่างไรก็ตาม แม้พระราชบัญญัติรถยนต์ฯ จะกำหนดให้มีมาตรการเพิกถอนทะเบียนรถได้ แต่เหตุของการเพิกถอนทะเบียนรถตามมาตรา ๑๒ นั้น กฎหมายบัญญัติชัดเจนให้เพิกถอนเฉพาะกรณีปรากฏว่ารถมีส่วนควบหรือเครื่องอุปกรณ์ไม่ครบถ้วนถูกต้องหรือเพิ่มสิ่งใดสิ่งหนึ่งเข้าไปซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจของผู้อื่นจนไม่อาจจัดให้มีครบถ้วนถูกต้องหรือเอาออกได้เท่านั้น ดังนั้น แม้ว่าการรับจดทะเบียนรถจะเป็นอำนาจของนายทะเบียนก็ตาม แต่การเพิกถอนการจดทะเบียนรถโดยอาศัยเหตุอื่นนอกเหนือจากที่บัญญัติในมาตรา ๑๒ ดังกล่าวก็ไม่อาจทำได้

^๙มาตรา ๘๖ ภาษีรถให้ชำระล่วงหน้าเป็นรายปีต่อนายทะเบียน และจะขอชำระเป็นงวดก็ได้ แต่ต้องเสียค่าธรรมเนียมเพิ่มตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

รถที่จดทะเบียนใหม่ในงวดใด ให้ชำระภาษีตั้งแต่งวดนั้นเป็นต้นไป

ถ้าเจ้าของรถไม่ชำระภาษีภายในกำหนดเวลาที่จะต้องชำระ ให้เสียเงินเพิ่มอีกร้อยละหนึ่งต่อเดือน หรือเศษของเดือนของภาษีที่ต้องชำระ

เงินเพิ่มตามมาตรานี้ให้ถือเป็นเงินภาษี

^{๑๐}โปรดดูเชิงอรรถที่ (๙), ข้างต้น

^{๑๑}มาตรา ๑๔๘ ผู้ใดใช้รถโดยไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗๑ หรือฝ่าฝืนคำสั่งของผู้ตรวจการหรือนายทะเบียนตามมาตรา ๘๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

^{๑๒}มาตรา ๑๒ รถใดที่จดทะเบียนแล้ว หากปรากฏในภายหลังว่ารถนั้นมีส่วนควบหรือเครื่องอุปกรณ์สำหรับรถไม่ครบถ้วนถูกต้องตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือเพิ่มสิ่งใดสิ่งหนึ่งเข้าไปซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจของผู้อื่น ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถนั้นจนกว่าจะจัดให้มีครบถ้วนถูกต้องหรือเอาออกแล้ว

ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่าเจ้าของรถไม่อาจจัดให้มีครบถ้วนถูกต้องหรือเอาออกได้ ให้นายทะเบียนสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนรถนั้น

เจ้าของรถมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่ออธิบดีได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันทราบคำสั่งของนายทะเบียน

คำวินิจฉัยของอธิบดีให้เป็นที่สุด

(ลงชื่อ) อักษราทร จุฬารัตน

(นายอักษราทร จุฬารัตน)

รองเลขาธิการ ฯ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖